

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

**Генерална скупштина Европске мреже правосудних савета
Атина 1 - 3. јун 2022**

АТИНСКА ДЕКЛАРАЦИЈА о правосудној солидарности у временима кризе

**Чланови Европске мреже судских савета окупили су се у АТИНИ
од 1. до 3. јуна 2022. и изјавили да:**

1. Солидарност је јединство, посебно међу појединцима са заједничким интересом. Солидарност је једна од главних вредности на којима се заснива ЕУ. Помиње се између осталог у Повељи о основним правима: „Народи Европе, у стварању све тешњег међусобног савеза, решени су да деле мирну будућност засновану на заједничким вредностима. Свесна свог духовног и моралног наслеђа, Унија је утемељена на недељивим, универзалним вредностима људског достојанства, слободе, једнакости и солидарности; она се заснива на принципима демократије и владавине права. Она ставља појединца у средиште својих активности, успостављањем грађанства Уније и стварањем подручја слободе, безбедности и правде.”
2. Правосудна солидарност је важна европска вредност. Европско правосуђе дели заједничке вредности. Правосудна солидарност доприноси стабилности демократских институција и владавини права у Европи.
3. Правосудна солидарност се заснива на уверењу да постоји заједнички осећај судбине и заједничког идентитета. Уско је везана за унапређење, очување и одбрану владавине права и независности правосуђа.
4. Превентивну солидарност карактеришу колективне активности за очување и обезбеђење владавине права и независности правосуђа. Активности могу укључивати размену добрих пракси за стварање заједничких вредности, стандарда и циљева за правосуђе у Европи. То такође подразумева фокусирање на промоцију разумевања и поштовања владавине права и независности правосуђа. Проактиван став самог правосуђа је неопходан за добробит свих грађана Европе. Активности на терену као што је организовање „Дана отворених врата“ судова могле би помоћи у објашњењу владавине права јавности.
5. Реактивна солидарност подразумева разумевање да треба понудити помоћ у оквиру Европске правосудне заједнице као одговор на нападе на независност правосуђа и владавину права. Ако је национално правосуђе под значајним притиском од стране владиних или других домаћих актера, међународна подршка је од кључног значаја. Правосуђе треба да подржи свако правосуђе које је на удару и да учини све што је у њиховој моћи да убеди извршну и законодавну власт да подрже деловање које предузимају у том погледу. Конвенција да судије генерално треба да ћуте о питањима политичке контроверзе не би требало да се примењује када су интегритет и независност правосуђа угрожени.

6. ENCJ, ако је потребно у сарадњи са другим мрежама, може играти кључну улогу у организовању такве подршке и њеном објављивању. Може изразити најбоље стандарде који се примењују у конкретној кризи и на тај начин помоћи и подржати став националног правосуђа. Може примати захтеве за подршку или извештавати о потребама својих чланова. Може да организује формалне или неформалне дијалоге са свим субјектима који могу да пруже помоћ и може да делује као посредник у имплементацији помоћи.

7. Акти солидарности могу имати различите облике и зависити од конкретне ситуације. Неке кризе могу чак захтевати брзе акције. На националном нивоу ови акти могу укључивати јавне изјаве, организовање циљаних донација (новчаних или материјалних који су потребни судовима), организовање братимљења судова, успостављање система пријатељства где су судије повезане да помогну на индивидуалном нивоу или писање писама судијама у невољи као чин моралне подршке.

8. На европском нивоу активности могу укључивати: подизање свести, објављивање изјава и тражење дијалога са европским институцијама. Поред тога, акти солидарности могли би подразумевати организовање конференција и што шире објављивање резултата ових размена и предложених решења, заједничке конференције за штампу са другим правосуђима, посете подршке, и било које друге радње из надлежности удружења.

9. Правне радње могу се предузети и тако да се придружите поступку који воде судије у европским судовима у својству умешача – треће стране. Правосудне мреже би могле да делују као посредници и обезбедити да напори за пружање помоћи и сарадња имају за циљ јачање владавине права или да постконфликтне акције обнове и опоравка буду координисане ради максималног ефекта.

10. Иако не постоје ограничења за правосудну солидарност, могу постојати ограничења за радње које правосудна заједница може предузети, посебно ако би то изазвало перцепцију мешања у политички процес.

11. ENCJ верује да сарадња између правосуђа и судија у Европи помаже растућој друштвеној повезаности између правосуђа што им омогућава да се уједине у солидарности. Европска правосуђа треба активно да траже сарадњу и координацију како би помогли оним јурисдикцијама којима је потребна подршка. Поред тога, ENCJ верује да постоји колективна обавеза европског правосуђа да јасно и уверљиво изнесе своје противљење свим актима који би угрозили независност појединих судија, правосуђа или правосудних савета.

12. Имајући у виду тренутна дешавања у Европи, ENCJ позива све владе да се уздрже од било каквог облика кривичног гоњења или прогона судија (кроз кривична суђења, дисциплинске поступке или друге облике застрашивања) због иступања у корист владавине права и судске независности. Дужност је судија да говоре када су демократија, владавина права и основне слободе у опасности.

13. ENCJ се солидарише са свим судијама и правосуђима у Европи који бране владавину права и независне судове чиме се гарантују поштовање основних права и слобода.